

Nr.1989/C/2584/III-5/2014

CONCLUZII

*formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
în cauza nr.24/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție
privind modul de aplicare a art.6 alin.1 din Codul penal, respectiv posibilitatea
formulării unei noi cereri de aplicare a dispozițiilor privind aplicarea legii penale
mai favorabile, ulterior respingerii unei astfel de cereri, în situația în care, după
respingerea acesteia s-a pronunțat de către Înalta Curte de Casație și Justiție o
hotărâre prin care s-a dat o rezolvare de principiu unei chestiuni de drept
incidentă în cauză*

Prin încheierea din 3 iulie 2014, pronunțată în dosarul nr.2557/111/2014, Curtea de Apel Oradea - Secția penală a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept:

„Modul de aplicare a dispozițiilor art.6 alin.1 din Noul Cod penal, respectiv cu privire la posibilitatea formulării unei noi cereri de aplicare a dispozițiilor art.6 alin.1 din Noul Cod penal privind aplicarea legii penale mai favorabile ulterior respingerii unei astfel de cereri, în situația în care, după respingerea cererii s-a pronunțat de către Înalta Curte de Casație și Justiție o hotărâre prin care s-a dat o rezolvare de principiu unei chestiuni de drept incidentă în cauză”.

În opinia instanței, deciziile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală cu privire la art.6 din Codul penal, pot fi considerate ca motive sau apărări noi, conform art.595 din Codul de procedură penală, dacă conținutul acestora face posibilă aplicarea legii penale mai favorabile.

Totodată, s-a apreciat că principiul aplicării legii penale mai favorabile, ridicat la rang constituțional prin legea fundamentală, are prioritate în raport de orice alt text de lege și trebuie materializat prin acordarea posibilității formulării unei noi cereri, asigurându-se, totodată, respectarea principiului legalității.

Apreciază instanța că se impune acest lucru și pentru a nu exista o discriminare între persoanele condamnate ale căror cereri de aplicare a legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei au fost soluționate nefavorabil anterior pronunțării deciziei de către Înalta Curte de Casație și Justiție, și cele ale căror cereri au fost soluționate favorabil după pronunțarea acesteia în raport de soluția și considerentele reținute de instanța supremă.

1. Admisibilitatea sesizării.

Sesizarea aparține unei curți de apel investită cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, care a constatat, în cursul judecății, existența unei chestiuni de drept a cărei dezlegare nu a mai fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și care nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Pe de altă parte, potrivit art.475 din Codul de procedură penală, pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile vizând dezlegarea unei chestiuni de drept, se impune ca de lămurirea acesteia, să depindă soluționarea pe fond a cauzei respective.

În cazul hotărârii prealabile date în dezlegarea unei probleme de drept, examenul dispozițiilor legale va fi circumstanțiat situației concrete din cauza în care problema de drept s-a ivit. Prin urmare, examinarea condițiilor de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție va fi raportată la contextul procesual particular al speței, spre deosebire de situația deciziei date în interesul legii când interpretarea textului legal se va efectua în abstract, fără luarea în considerare a contextului particular al fiecărei spețe.

Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin decizia nr.11 din 2 iunie 2014 pronunțată în dosarul nr.11/1/2014/HP/P, a statuat în sensul că : „Admisibilitatea sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată, atât în cazul în care vizează o normă de drept material, cât și atunci când privește o dispoziție de drept procesual, de împrejurarea ca interpretarea dată de instanța supremă să aibă consecințe juridice asupra modului de rezolvare a fondului cauzei. Cu alte cuvinte, între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția dată asupra acțiunii penale și/sau civile de către instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de

jurisdicție trebuie să existe o relație de dependență, în sensul că decizia Înaltei Curți pronunțată în procedura prevăzută de art.476 și 477 din Codul de procedură penală să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului.

Prin sintagma «soluționarea pe fond a cauzei» folosită de legiuitor în cuprinsul art.475 din Codul de procedură penală pentru a desemna o legătură obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs *trebuie astfel să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță*”.

Această decizie a avut în vedere ipoteza în care obiectul judecării pe fond l-a reprezentat acțiunea penală sau civilă cu care a fost sesizată instanța. Însă, pentru instanța pe rolul căreia se află cauza în ultimul grad de jurisdicție și care a sesizat chestiunea prealabilă, „fondul” cauzei este reprezentat de soluționarea cererii privind aplicarea legii penale mai favorabile, fiind de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal.

Astfel, soluționarea pe fond a cauzei cu care este investită curtea de apel depinde de soluția dată cererii cu care instanța supremă a fost sesizată, indiferent dacă aceasta are ca obiect însăși dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării normelor sociale protejate prin norma de incriminare sau o altă cerere ce formează obiectul judecării.

Condițiile de admisibilitate menționate mai sus se referă la activitatea magistratului judecător de a judeca, indiferent de faza procesului penal, implicând, de altfel, și faza executării pedepsei.

2. Considerente privind chestiunea de drept supusă dezlegării.

Din această perspectivă se impune evidențierea dispozițiilor legale aplicabile în materia examinată.

Potrivit **art.6 alin.(1) – (3) din Codul penal**, când după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la executarea pedepsei a intervenit o lege penală mai favorabilă, sancțiunea aplicată, dacă este mai mare decât maximul special prevăzut de legea nouă, se reduce la acest maxim, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut de legea nouă pentru aceeași infracțiune, dacă închisoarea este singura pedeapsă prevăzută pentru acea faptă, iar închisoarea se înlocuiește cu amendă, care nu poate depăși maximul prevăzut de legea nouă pentru aceeași infracțiune, când amendă este singura pedeapsă prevăzută

de lege pentru acea faptă.

Art.6 fiind o expresie a principiului legalității, implică obligația ca orice sancțiune să își găsească temei în lege, însă nu numai în momentul pronunțării, ci pe întreaga durată a executării pedepsei.

Potrivit **art.595 alin.1 din Codul de procedură penală**, „când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare (...) intervine o lege ce nu mai prevede ca infracțiune fapta pentru care s-a pronunțat condamnarea ori o lege care prevede o pedeapsă (...) mai ușoară decât cea care se execută ori care urmează a se executa, instanța ia măsuri pentru aducerea la îndeplinire, după caz, a dispozițiilor art.4 și 6 din Codul penal”.

Art. 598 din Codul de procedură penală : Contestația la executare

(1) Contestația împotriva executării hotărârii penale se poate face în următoarele cazuri:

.....

d) când se invocă amnistia, prescripția, grațierea sau orice altă cauză de stingere ori de micșorare a pedepsei.

Art. 599 din Codul de procedură penală : Rezolvarea contestației la executare

.....

(5) Cererile ulterioare de contestație la executare sunt inadmisibile dacă există identitate de persoană, de temei legal, de motive și de apărări.

Art.23 din Legea nr.255/2013 de punere în aplicare a Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, prevede în alin.1 că „cererile, contestațiile și sesizările introduse în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a Legii nr.286/2009, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect aplicarea art.4 și 6 din aceeași lege în cazul hotărârilor rămase definitive anterior intrării ei în vigoare, se soluționează după procedura prevăzută în prezentul articol, care se completează cu dispozițiile Codului de procedură penală”.

În cauză s-a uzat de procedura prevăzută de art.23 din Legea nr.255/2013, instanța care a soluționat această contestație respingând-o, pe considerentul că modificările legislative intrate în vigoare pe 1 februarie 2014 nu constituie legea penală mai favorabilă în cazul acestui condamnat.

Ulterior pronunțării acestei hotărâri, prin decizia nr.1 din 14 aprilie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor

chestiuni de drept în materie penală s-a dat o dezlegare în ceea ce privește aplicarea art.6 din Codul penal în cazul concursului de infracțiuni.

Astfel, s-a apreciat că singura situație în care autoritatea de lucru judecat a unei pedepse definitiv aplicate mai poate fi înfrântă este numai aceea în care tratamentul sancționator aplicat excede limitei maxime prevăzute de legea nouă.

În categoria împrejurărilor intervenite după rămânerea definitivă a hotărârii penale, dar înainte sau în cursul executării pedepsei, calificate de legiuitor ca modalități de schimbare a executării, rezolvate în procedura jurisdicțională a punerii în executare a hotărârilor, intervenirea unei legi penale noi constituie unul dintre cazurile de înlăturare sau modificare a pedepsei.

În atare situație, s-a pus problema dacă hotărârea instanței supreme, a cărei aplicare este obligatorie, și care constituie o împrejurare nouă, ulterioară primei hotărâri prin care s-a examinat legea penală mai favorabilă, poate fi valorificată de condamnat, și care este instituția juridică incidentă.

Prin natura lor, respectiv caracterul obligatoriu și general opozabil, acest tip de hotărâri, pronunțate în procedura reglementată de art.475 – 477 din Codul de procedură penală, au caracter de izvor de drept penal, întrucât impun reguli care au trăsăturile normelor cuprinse în legi.

Noțiunea de lege include în accepțiunea Convenției Europene a Drepturilor Omului și jurisprudența; cu atât mai mult trebuie recunoscută valoarea de „act cu putere de lege” unui act jurisprudențial căruia caracterul obligatoriu îi este conferit chiar prin lege.

Pe de altă parte, modificarea sau încetarea dispozițiilor privind pedeapsa din hotărârea penală definitivă se realizează numai în procedurile privind executarea¹, și numai determinat de descoperirea unor împrejurări care nu au fost cunoscute de instanță la data rămânerii definitive a hotărârii. Prin urmare, se poate considera că hotărârile pronunțate în baza art.477 din Codul de procedură penală reprezintă un element de noutate, ce constituie un motiv sau apărare nouă, conform art.599 alin.5 din Codul de procedură penală, pentru a fi admisibilă cererea.

O nouă cerere de aplicare a dispozițiilor art.6 din Codul penal este admisibilă, urmând a fi calificată contestație la executare întemeiată pe dispozițiile art.598 alin.1 lit.d din Codul de procedură penală, câtă vreme se invocă o cauză de micșorare a pedepsei, în măsura în care termenul de 6 luni prevăzut în norma specială din art.23 din Legea nr.255/2013 pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală, modificată și completată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.116/2013, a fost depășit.

¹ D.Lupașcu – Punerea în executare a pedepsei principale, Editura Rosetti, București, 2013, pag.13.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Pentru aceste motive,
În temeiul art.475 - 477 din Codul de procedură penală,

VĂ SOLICITĂM

Pronunțarea unei decizii prin care chestiunea de drept supusă dezlegării să primească următoarea rezolvare:

Deciziile pronunțate de instanța supremă pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materia legii penale mai favorabile în cazul faptelor definitiv judecate pot fi considerate motive sau apărări noi în formularea unei noi cereri de aplicare a dispozițiilor art.6 din Codul penal, în condițiile art.598 și următoarele din Codul de procedură penală.

***PROCUROR GENERAL,
TIBERIU - MIHAIL NIȚU***